

Det Finske Statsråds standpunkt

Forslagets generelle mål

Generelt mener statsrådet, at målene med den foreslåede forordning er gode og værd at støtte, men har indledningsvis forbehold over for nogle af de midler, der foreslås i forslaget til forordning.

Forslaget sigter mod at reducere brugen af naturressourcer, skabe et forudsigeligt lovgivningsmiljø for hele emballagens livscyklus og et velfungerende marked for genanvendte råmaterialer. Forslagets mål om at forebygge generering af emballageaffald, fremme genbrug og udbuddet af genanvendelse af høj kvalitet samt at øge anvendelsen af genanvendte materialer er meget velkomne. Regeringen mener, at forslaget til forordning bør undersøges nøje, navnlig for at sikre politisk sammenhæng mellem forskellige foranstaltninger på EU-plan og forskellige sektorer. Forudsigelighed i lovgivningen er vigtig for at skabe et stabilt investeringsklima, hvilket vil bidrage til at fremme investeringer i nye, innovative emballageløsninger.

Reduktion af emballageaffald

Regeringen mener, at det er nødvendigt at indføre en ensartet EU-regulering for at reducere brugen af nyt emballagemateriale. Regeringen mener, at de foreslåede mål for reduktion af emballageaffald er meget ambitiøse, men afgørende for en bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne. Regeringen støtter den foreslåede forpligtelse for Kommissionen til at revidere målene for reduktion af emballageaffald otte år efter forordningens ikrafttrædelse. Regeringen støtter reduktionen af overdreven og unødvendig emballage, f.eks. forbuddet mod overemballage. Med hensyn til fødevareremballage lægger regeringen stor vægt på, at reduktionen af emballage ikke må føre til øget madspild eller bringe fødevarerens sikkerhed i fare. Regeringen mener, at Kommissionens konsekvensanalyse af forslaget med hensyn til virkningerne for madspild er utilstrækkelig. Regeringen vil formulere mere detaljerede holdninger, efterhånden som forslaget skrider frem.

Generel holdning til genbrug af emballage

Regeringen mener, at genbrug og genanvendelse af emballage fortsat vil være komplementære løsninger til at nå målene for reduktion af emballageaffaldet, også under hensyntagen til den høje genanvendelsesprocent for fiberbaseret emballage. I overensstemmelse med det affaldshierarki, der er defineret i affaldsrammedirektivet (2008/98/EF), støtter Ministerrådet fra starten det foreslåede princip om at indføre begrænsninger i kravene til anvendelse og genbrug af engangsemballage, for hvilken der findes bedre genbrugsalternativer med hensyn til den samlede miljøpåvirkning, eller for hvilken genbrug ellers ville være hensigtsmæssigt. Regeringen mener imidlertid, at der i overensstemmelse med affaldsrammedirektivet (2008/98/EF) fortsat kan være berettiget at fravige affaldshierarkiet for visse affaldsstrømme i overensstemmelse med livscyklustankegangen, hvilket der også bør tages hensyn til i forordningen. Statsrådet mener, at undtagelserne for små virksomheder i forslaget er værd at støtte.

Begrænsning af brugen af engangsemballage i restauranter

Rådet noterer sig, at forbuddet mod brug af engangsemballage til servering af mad på caféer og restauranter kræver en yderligere kritisk gennemgang. Statsrådet finder det nødvendigt at indhente yderligere oplysninger om forslagens virkninger og om den anslåede samlede miljøpåvirkning af de genbrugsforpligtelser, der allerede er gældende i EU's medlemsstater. Statsrådet mener, at forordningen bør indeholde en mulighed for at fravige forbuddet mod engangsemballage til servering på caféer og restauranter, hvis der findes andre passende alternativer med en bedre

samlet miljøpåvirkning.

Liste over begrænsede emballagetyper og undtagelser for andre end restauranter

Regeringen mener, at den foreslåede liste over forbudte emballagetyper og målniveauet for genbrug og behovet for undtagelser bør vurderes yderligere. Regeringen mener, at kriterierne for undtagelser for forbudte emballagetyper og kriterierne for undtagelser fra de foreslåede mål for genbrug bør indgå i forordningsforslaget. For at kunne vurdere forordningens tilsigtede virkninger bør undtagelserne være specifikke og begrundede, f.eks. tekniske hindringer for gennemførlighed, mangel på genbrugsalternativer, miljøpåvirkning baseret på livscyklusvurdering, produktintegritet, forebyggelse af fødevarespild eller negative miljø- og sundhedsmæssige virkninger eller krav til produktets holdbarhed.

En mere detaljeret holdning til nogle få særskilte mål og begrænsninger for genbrug

Rådet har foreløbige forbehold med hensyn til Kommissionens foreslåede genbrugsmål for drikkevareemballage og forbuddet mod brug af engangsemballage (under 1,5 kg) til frisk frugt og grøntsager. Genbrugsmålene kan føre til et skift fra kartonemballage, som har en lavere samlet miljøpåvirkning, til mere aftagelige løsninger. Hvad angår engangsemballage til frugt og grøntsager, skal der lægges særlig vægt på forslaget forhold til det anslåede madspild. Desuden skal forslaget undersøges nærmere med hensyn til målene for genbrug af transportemballage, både generelt og mellem erhvervsdrivende og mellem de enkelte virksomhedsområder.

Livscyklusvurderingens rolle

Rådet erkender de usikkerheder, der er forbundet med livscyklusvurderinger, og betydningen af de valgte output forudsætninger for det endelige resultat af livscyklusvurderingen. På trods af usikkerhederne mener statsrådet dog, at livscyklusvurderinger er et vigtigt redskab til vurdering af undtagelser i forslaget.

Yderligere gennemgang af forslaget

Regeringen støtter forpligtelsen for Kommissionen til at revidere målene for genbrug otte år efter forordningens ikrafttræden og om nødvendigt foreslå lovgivningsmæssige ændringer. Regeringen mener, at der er usikkerheder, især med hensyn til kravene for perioden frem til 2040. En revision er nødvendig, fordi det er vanskeligt at vurdere virkningen af genbrugsordninger på grundlag af den nuværende situation, da mange ordninger stadig er ved at blive oprettet eller gennemført i større skala, og nye produkter og ordninger er under udvikling. Regeringen finder det vigtigt at sikre, at kravene til åbne og lukkede genbrugsordninger ikke begrænser innovation på systemniveau, da et genbrugssystem kan overlape karakteristika ved både åbne og lukkede systemer.

Regeringen vil færdiggøre sin holdning, efterhånden som forhandlingerne skrider frem, under hensyntagen til Finlands overordnede interesse.

Forpligtelser vedrørende anvendelse af genbrugsplast

Rådet ser med tilfredshed på det foreslåede krav om anvendelse af genbrugsmateriale ved fremstilling af plastemballage. Kravet skaber et incitament til at investere i genanvendelse af plast og er en nøglefaktor for at skabe den nødvendige genanvendelseskapacitet og et velfungerende marked på EU-plan.

Regeringen mener dog, at kravene til andre plastdele af emballage end emballage udelukkende af plast, f.eks. belægninger og foringer, stadig kræver en yderligere undersøgelse, navnlig med hensyn til den tekniske gennemførlighed.

Regeringen mener, at målene for anvendelse af genbrugsplast kan være vanskelige at nå uden kemisk genanvendelse, især for visse emballager, der kommer i kontakt med fødevarer, og at gennemførligheden af målniveauerne bør vurderes yderligere i denne henseende. Der bør tages hensyn til kemisk genanvendelse og andre mulige innovative genanvendelsesteknologier i gennemførelseslovgivningen om reglerne for bestemmelse af indholdet af genanvendt materiale og beregning af genanvendelsesprocenterne.

Forordning (EU) 2022/1616 om genbrugsplast til fødevarekontakt vil kræve kvalitetssikring og certificering af plastaffald fra 2024 og fremefter. Statsrådet mener, at det vil være vigtigt at sikre tilgængeligheden til råmateriale af plastaffald af høj kvalitet også til andre genbrugsplastprodukter. Den foreslåede forordning bør ikke føre til ukontrolleret import af genanvendt råmateriale fra tredjelande.

Statsrådet finder det vigtigt at fastsætte et mål for genbrugsplast, men i de videre drøftelser bør det overvejes, om kravet til indholdet af genbrugsplast kan ændres, således at det delvist kan opfyldes af biobaseret plast, især i betragtning af usikkerheden om tilgængeligheden af genbrugsplast på markedet. Regeringen mener, at biobaseret plast og andre materialer har en vigtig rolle at spille i afkoblingen fra fossile råstoffer.

Mål for genanvendelighed af emballage

Regeringen ser et stort behov for et krav om, at al emballage skal være genanvendelig. En forbedring af genanvendeligheden er afgørende for at nå de ambitiøse genanvendelsesmål for emballageaffald.

Statsrådet mener, at der er behov for en foreslået femårig overgangsperiode for innovativ emballage fra kravene om genanvendelighed. Regeringen mener imidlertid, at kravene til skalerbarhed for genanvendelse er meget åbne for fortolkning og sandsynligvis vil være vanskelige at opfylde for innovativ emballage. Rådet konkluderer, at kravene til skalerbarhed for genanvendelse bør præciseres og deres hensigtsmæssighed vurderes samt muligheden for at definere dem på medlemsstatsbasis i lyset af nationale særtræk under hensyntagen til nationale forhold.

Krav til komposterbarhed

Ministerrådet mener, at forslaget om at kræve, at alle meget lette plastbæreposer skal være komposterbare, skal vurderes yderligere. Bionedbrydelige plastposer er et problem i nogle bioaffaldsbehandlingsanlæg. Der er også en risiko for, at komposterbare poser kan ende i plastgenbrug i stedet for i bioaffald, hvilket ville forringe kvaliteten af den genanvendte plast betydeligt.

Mærkningskrav

Ministerrådet lægger stor vægt på de foreslåede mærkningskrav til emballage og beholdere til indsamling af affald, som vil lette og fremme sorteringen af emballageaffald. Rådet har dog forbehold med hensyn til gennemførligheden af mærkning af emballage til fjernsalg og den praktiske gennemførelse af kontrollen.

For genbrugsemballage, der består af en beholderbund, finder regeringen det ikke hensigtsmæssigt at stille krav om digital mærkning på alle dele, men det bør være tilstrækkeligt, at emballagen har mindst én digital mærkning, hvis de øvrige dele er tydeligt mærket som sådan.

Krav om indberetning

Den indberetning af data pr. emballagekategori, der kræves i forslaget, vil medføre en stor administrativ byrde for både producenter og myndigheder. Regeringen mener derfor, at det bør vurderes yderligere, om de foreslåede emballagekategorier er hensigtsmæssige. Emballagens overensstemmelse med emballagen og dokumentationen bør undersøges yderligere med henblik på at retfærdiggøre den administrative byrde.

Gennemførelse af producentansvar og anden affaldshåndtering

Regeringen mener, at forslagene om producentansvar, pantsystemer og forvaltning af emballageaffald bør formuleres i tilstrækkeligt generelle vendinger, således at de specifikke medlemsstaters nationale systemer kan tages i betragtning. Regeringen mener også, at de andre affaldshåndteringsoperatørers rolle og ansvar i forbindelse med gennemførelsen af producentansvar bør være klart angivet.

Regeringen har forbehold med hensyn til kravet om et pantindsamlingsystem, som kræver, at stater med betydelig handel på tværs af landegrænser skal sikre, at pantordninger er kompatible. Regeringen mener, at kravet om, at forskellige landes pantsystemer skal være kompatible bør vurderes ud fra et cost-benefit-perspektiv med henblik på at effektivitet og gennemførlighed, og at der bør være plads til nationale løsninger.

Regeringen hilser den foreslåede forpligtelse velkommen, hvorefter enhver person, der udbyder af en salgsplatform til fjernsalg skal sikre, at at fjernsælgere, der sælger via platformen, opfylder deres forpligtelser i forhold til producentansvar for emballage i den medlemsstat, hvor køberen befinder sig. Det foreslåede krav om, at producenten skal udpege en repræsentant i alle de medlemsstater, hvor han første gang gør emballagen tilgængelig på markedet, bør præciseres i forhold til importørens forpligtelser vedrørende producentansvar.

Kommissionens foreslåede beføjelser

Statsrådet er kritisk over for omfanget af den foreslåede uddelegering af beføjelser til Kommissionen.

Regeringen lægger særlig vægt på beføjelserden foreslåede delegation af beføjelser til Kommissionen i spørgsmål vedrørende justering af de detaljerede mål og krav til anvendelse af genbrugsmaterialer, der er fastsat i forslaget. I den videre forberedelse bør delegationen af beføjelser navnlig undersøges med hensyn til krav vedrørende genbrugsmål og deres beregningsmetoder samt minimumsindholdet af genanvendt materiale i emballage. Selv om der er tale om tekniske spørgsmål, er de af afgørende betydning for gennemførelsen af den foreslåede pakke. I det omfang lovgivningsmæssige beføjelser delegeres til Kommissionen, skal omfanget og præcisionen af de foreslåede delegeringer overvejes nøje.

Desuden bør Kommissionen i forbindelse med udarbejdelsen af gennemførelsesretsakter tage hensyn til den igangværende reform af EU-lovgivningen om materialer, der kommer i berøring med fødevarer, og gennemførelsen af kemikaliestrategien for Europa.

Regeringen mener, at det er vigtigt at inddrage interessenter og erhvervslivet i udarbejdelsen af Kommissionens retsakter.

Retsgrundlag for forslaget

På grundlag af en foreløbig undersøgelse foretaget af Rådet er forslagens retsgrundlag (artikel 114 i TEUF, det indre marked) i det store og hele hensigtsmæssigt. Regeringen finder det dog hensigtsmæssigt at vurdere, om miljøet skal være retsgrundlaget for bestemmelserne om producentansvar (artikel 192, stk. 1, i TEUF) (se kapitel 4 for yderligere oplysninger).

Sanktioner

På grundlag af en foreløbig undersøgelse har statsrådet taget forbehold over for de foreslåede sanktioner, for så vidt som anvendelsen af en administrativ tvangsbøde ville blive obligatorisk i medlemsstaterne eller som et prioriteret anliggende. I stedet for at favorisere visse typer sanktioner finder regeringen det vigtigt, at de indførte sanktioner er effektive og proportionelle.